רח' הרב עוזיאל 41 ב"ב

יביע אומר

בראשות הגאון רבי יגאל כהן שליט"א

גיליון מס' 217

פרשת ויקרא

מאמר השבוע

הנהגות מרן

שאלות ותשובות

מעבר לסגולה

לאשת החיל

פנינים מהפרשה

סיפור לשבת

המסעדה מבית "יביע אומר"

המאכילה מידי צהריים אנשים אשר אין ידם משגת לאכול ארוחה חמה.

יש לכם שמחה? סעודת מצוה? אזכרה?

רוצים לתרום לעילוי נשמת? לרפואה? וכד'

תרמו סעודת עניים ותהיו שותפים במצוה הגדולה!

לתרומות חייגו:

טל': 03-8000770

תזכו למצוות

זמני כניסה ויציאת השבת

הזמנים לפי לוח "אור החיים"

	י-ם	ת"א	חיפה	ב"ש
כניסה:	18:40	18:38	18:39	18:39
יציאה:	19:32	19:30	19:31	19:31
ר"ת:	20:17	20:14	20:16	20:16

בירושלים: לנוהגים 40 דקות 18:20

מאמר השבוע

מאת ראש המוסדות

הרה"ג יגאל כהן שליט"א

"קול קורא קורונה"

הנה אנו רואים שהעולם כולו נמצא במצב לא טוב בעקבות הוירוס קורונה, ולצערנו גם בארץ ישראל הגיע הוירוס הזה, וישנם הרבה אנשים בצער, חתנים שביטלו להם את החתונות, וכן ישנם שמפסידים הרבה כסף ע"י כך שפוטרו ממקום עבודתם, ולכן ראשית עלינו לדעת שחובה על כל אחד ואחת מאיתנו להעתיר ברחמים על כלל ישראל ועל העולם כולו, והאמת שאני מסופק מה יותר טוב, להתפלל שהקב"ה יעלים את הוירוס הזה מהעולם, או שעדיף שימצאו חיסון נגדו, כי אלו תפילות סותרות?! שאי אפשר להתפלל על שתיהן ולכן אני מתפלל על שתיהן ואומר: "שמה שטוב בעיניי ה' יתברך שיעשה".

והציבור הכללי נכנסים ללחץ ומפחדים, ויש שעושים קניות לזמן ארוך, ועוד כל מיני מקדמי ביטחון, ולאור המצב וההוראות של משרד הבריאות שהרבה מהם גם נוגעים אלינו, נאלצתי לשמוע את הנאום של ראש הממשלה בנימין נתניהו. ולפני שהוא התחיל לדבר שמעתי את השדרן אומר: "שמדובר במשבר כלכלי שלא היה כזה מ-קום המדינה". והוא השתמש בעוד ביטויים ומשפטים שמכניסים את המאזינים ללחץ, ובתוכי הרגשתי שגם אני מתחיל קצת להיות מושפע. הרי גם אני עוסק בתחום ההרצאות וכעת גם הם במשבר כי אסור להתכנס במקום אחד. ועוד שאנו צריכים הרבה תורמים לבניית הבניין בשווי של מיליוני שקלים. אבל מיד באותה עת, התחזקתי בביטחון בה', ואין עוד מלבדו!!! וכבר סיפרתי לכם שאני לומד שער הביטחון עשרים שנה ב"ה, ושמחתי שבשעת משבר, אני מרגיש איך הלימוד הרצוף עומד לצידי ומחזק אותי. ומיד התחזקתי: "שאצל הקב"ה אין משברים, והוא איננו מוגבל כלל. וגם אם בכל העולם יש משבר, לבוטח בו יתברך יהיה חסד יסובבנו". לכן ראשית עלינו להתחזק בביטחון בה' ולהסיר הפחד מלבנו לגמרי. **עוד דבר:** ישנם כאלה שחושבים שיש סיבה לפחד כי יש דינים מהשמים וצריך להיות ירא שמים, ותמיד טענתי שאין זה נכון להיות ירא מעונש, אלא היראה היא להיות ירא מגדולת ה', ואלו דברי הגמרא בברכות: "שפחדו בציון חטאים", והיו שהתווכחו איתי בביאור הגמרא. והביאו לי ראיה לדברי מדברי הזוהר הקדוש שאומר זאת במפורש: "שהיראה היא יראת גדולת ה', ושהירא מהעונש, היא (יראת העונש) עצמה תהיה המקל שבו הקב"ה יכה אותו" (רח"ל). וכן כתב בהדיא בספר חסידים. ואלו דברי איוב: "מאשר יגורתי יבא לי". וצריך לדעת שהיראה היא יראה שלא תרד מאהבתנו לה' וגדולתו האדירה, ולכן איננו עושים עבירות. אבל לא בגלל עונש, כי הקב"ה הוא אבא, ואבא לא אוהב שעושים אותו מפחיד ומעניש. ומה שצריך לעשות הוא להתחזק בביטחון וישנם שתי מדרגות בביטחון, **האחת:** היא שהאדם יהיה רגוע ובטוח שלא יקרה לו שום נזק כלל, ולא תפגע בו שום מחלה. וכמו שנאמר: "הבוטח בה' ישוגב", וזו מדרגה גבוהה. כמו המעשה המובא בגמרא כתובות (עז:) "ברבי יהושע בן לוי עם בני ראתן שהיה להם וירוס מסוכן. ובכל זאת לימדם תורה חיבקן ונישקן. ואמר: תורה מגנה ומצלה". כי הקב"ה יכול הכל ואין מה לפחד. שמי שבוטח בה' גם ברעב טורפו מובטח לו בריווח ואין מה לחשוש מהמצב בכלל.

והשנייה: וישנה מדרגה פחותה שאינו בטוח שלא ינזק, אבל בטוח שגם אם ינזק זו טובתו המוחלטת שאין רע מאת הקב"ה והכל לטובה, ולכן חובה להתחזק בביטחון לסמוך על מי שאמר והיה העולם ולא לדאוג, אומנם חובה להישמע להוראות משרד הבריאות, אבל לא לדאוג.

דבר נוסף צריך לדעת שכל זה איננו שווה לי, אם האדם לא יעשה חשבון נפש! כתוב בספרים הקדושים שמשעה שבטלה נבואה הקב"ה מדבר איתנו בייסורים, ולכן חובה עלינו להקשיב לקב"ה ולהבין מה הוא רוצה מאיתנו. וכיצד נדע זאת? ע"י המכה. וממנה אפשר להבין במה להתחזק. וכאן המכה היא ריחוק ובידוד. ובתורה הקדושה נאמר רק על דבר אחד: לשון הרע! "בדד ישב מחוץ למחנה וטמא טמא יקרא". כדי שלא יתקרבו אליו. ורש"י מבאר שם: שכשם שהמדבר לשון-הרע הפריד בין איש לאשתו ובין אדם לחברו, כך נענש לבדד ישב. וזה בדיוק האיום של הקורונה. וידוע שחולי הצרעת בא בעקבות לשון הרע. והגמרא אומרת: "סמא דייסוריה קבלוייה". דהיינו שהאדם מקבל את הדין אז בטלים הייסורים מננו, כי כבר אין בהם טעם. המטרה הושגה. אני זוכר כשלמדתי הלכות לשון הרע עם כל המקורות, זה עזר לי, אבל זה לא העביר לי את הנגע הזה. אנחנו צריכים להבין מה הדבר שיעזור לנו לצאת מלרצות לדבר לשון הרע או לשמוע לשה"ר. והגורם לכך היא, הקנאה באחר. היא שגורמת לנו ללכלך ולהקניט לזולת, אדם שלא מקנא אין לו מה לדבר לשה"ר. וזה נגרם מחוסר סיפוק במה שיש לנו, או יותר מזה חוסר שימת לב בכלל מה יש לנו. דהיינו אדם שיש לו אוטו

המשך בעמ' האחרון

ניתן לתרום להפצת העלון ולהקדיש לעילוי נשמת\ לברכה\רפואה \הצלחה בטל:03-8000770

פרטי ח-ן לתרומות: בנק מרכנתיל 17 , סניף 732 חשבון 73443 ע"ש יביע אומר

יביע אומר

בראשות הגאון רבי יגאל כהן שליט"א

אין לקרוא בזמן התפילה וקריאת התורה

נא לשמור על קדושת הגליון

שאלות ותשובות

מאת מורנו הרה"ג יגאל כהן שליט"א

שאלה : מי ששכח להסב , האם צריך לחזור לאכול המצות ולשתות היין ?

תשובה : לדעת מר"ן שקיבלנו הוראותיו הכול מקום שחייב להסב , אם לא הסב חוזר לאכול ולשתות . ולנשים כיוון שבלא"ה יש מקום גדול לפוטרן מהסבה , אם לא הסיבו אינן חוזרות .

שאלה : מי שאינו בקו הבריאות ושכח להסב בכוסות היין וקשה עליו הדבר לחזור ולשתות , האם חייב לחזור ולשתות ?

תשובה : אם באמת קשה לו מאוד לחזור ולשתותשוב אפילו מיץ ענבים, אפשר להקל כמו שפסק מר"ן הגר"ע בשו"ת חזו"ע.

שאלה: הרב, רציתי לדעת אם יש בכור שנולד בניתוח קיסרי האם הוא צריך להתענות תענית בכורות כי אני יודע שלא עושים לו פדיון?

תשובה: אמת ויציב שמי שנולד בניתוח קיסרי נקרא יוצא דופן ואין לו פדיון וגם אינו בכור לנחלה (כמבואר בחו"מ סימן רע"ז), ומפני זה האחרונים הסתפקו אם חייב להתענות יעויין בבאר היטב סימן ת"ע ס"ק א'. ובכה"ח שם כתב שאכן פטור מלהתענות. מכל מקום היות והיום פוטרים זאת ע"י סיום מסכת ראוי שישתתף בסיום.

שאלה: האם יש מקומות בבית שפטורים מבדיקת חמץ?

תשובה: מרן כותב בסי' תלא' שכל המקומות שהכניסו לשם חמץ כל השנה חייבים בדיקה, וכן הכיסים של הגרביים, התיקים, הרכב, ארונות מטבח, חדר מדרגות, וכל מקום שדומה לזה. כמש"כ הרמ"א שם, ואם יש ילדים קטנים אזי כל הבית חייב בדיקה, ואפילו חדר אורחים ואמבטיות שחוששים שמא הכניסו שם חמץ, ורק אם יש לו מקום ברור שלא הכניסו שם חמץ כל השנה פטור מן הבדיקה, וכל המקומות שאינו יכול להגיע אליהם כגון מאחורי ארון כבד וכיו"ב, פטור, שדומה לחמץ שנפלה עליו מפולת (מרן סי' תלג). ויש עצה טובה כדי שלא יצטרך לפתוח את כל הארונות בליל י"ד ולבודקם לאור הנר, שכאשר מנקים את הארון, לעבור עם פנס (רצוי בלילה) ולבודקם יפה יפה (בלי ברכה) (וגם אישה יכולה לבדוק) ונפטרים בבדיקה בליל י"ד עפ"י דברי מרן בסי' תלו ס"א, עיין פסקי תשובות עמ' טו.

שאלה: האם יש שיעור זמן בבדיקת חמץ?

תשובה: אין שיעור זמן, וכל בית לגופו, וכמו שכתבנו שצריך לבדוק כל המקומות שהכניס שם חמץ במשך השנה, והרצפה בודק בהסתכלות ואין צריך לבודקה מפירורים קטנים מאוד, משום שהפירורים בטלים מאליהם, כמשכ"ב המשנ"ב בסי' תמב' ס"ק טו. ועיין אורל"צ ח"ג.

מעבר לסגולה

מאת הרב אליהו עמר שליט"א

מעלת נתינת הצדקה

הסיבות לרעב

הנביא מספר (שמואל ב), שבימי דוד המלך היו שלוש שנים של רעב. דוד המלך חיפש ובירר מדוע הרעב בא על בני ישראל אך לא מצא את סיבת הדבר. לבסוף, לאחר ששאל באורים ותומים התבררה הסיבה.

וכך לשון הנביא (שמואל ב - כא, א): "אל שאול ואל בית הדמים", ומבארת הגמרא (יבמות עח ע"ב) כתוצאה מהריגת אנשי נוב עיר הכהנים ניזוקה פרנסתם של מספר גבעונים שהיו מספקים להם עצים ומים, על מעשה זה צריך כפרה.

דוד המלך מתקן את הדבר באופן מידי ופונה לפייס את הגבעונים על הנזק הכספי שנוצר להם כתוצאה מהריגת אנשי נוב עיר הכהנים, אך הגבעונים לא מוכנים להתפייס. אלא אם כן ייתן להם שבעה מבני משפחת שאול כנגד שבעת הגבעונים שניזוקו מהחלטתו להרוג את כהני העיר נוב.

דוד המלך נתן להם את מבוקשם אך הוציאם מכלל ישראל. כי אמר דוד המלך, שסימני ההיכר של העם היהודי הם 'רחמנים' 'ביישנים' ו'גומלי חסדים', ושלושתם לא היו אצל הגבעונים, ולכן אמר דוד המלך (שמואל ב – כא, ב) "והגבעונים לא מבני ישראל המה". אמנם לפי דברי הגמרא (עירובין סג ע"א), הסיבה שהיה רעב היא משום שדוד המלך היה נותן את מתנות הכהונה שהיו לו רק לכהן אחד שהיה רבו והוא עירא היאירי. שואל ה'זרע שמשון' כיצד מיישבים את שתי הגמרות?

ומבאר שם, שאכן שני הדברים גרמו לרעב, גם הריגת הגבעונים על־ידי שאול וגם דוד המלך שנתן מתנותיו לכהן אחד, ורק שילוב של שני המקרים יחד גרמו לרעב.

מעלת הצדקה

וטעם הדבר הוא, כי אם הטעם היה רק מפני שדוד המלך נותן מתנותיו לכהן אחד, אפשר היה לומר שאין בזה שום עוון כי הכהנים מוחלים זה לזה והעיקר שמישהו ממשפחת הכהנים יקבל את המתנות ואפילו אם זה כהן אחד. וכמו כן, אם הטעם היה רק מפני שאול המלך שבעטיו נהרגו אנשי נוב עיר הכהנים וכתוצאה מכך נפגעה פרנסת הגבעונים, היה ניתן לומר שאין זו פגיעה בפרנסה שהרי יכלו לחיות ולהתפרנס ממתנות עניים שכל בני ישראל מחויבים לתת למי שאין לו פרנסה, ונפסק להלכה (שו"ע יו"ד סימן רנז, ט) "לא ייתן אדם כל צדקותיו לעני אחד בלבד" אלא יש לחלק בין כל העניים. כך שבוודאות בני ישראל היו נותנים גם לגבעונים בנוסף לעניי ישראל.

אך משראו בני ישראל שאין צורך לתת מתנות כהונה לכמה כהנים, כפי שהיה נוהג לעשות דוד המלך, הבינו שגם הם יכולים לתת מתנות עניים לעני אחד ולא צריכים לפזר מתנות עבור כלל העניים, ומכיון שהגבעונים היו גרים שהתגיירו במרמה בימי יהושע בן נון, ולא היו אהודים בין בני ישראל, לא נתנו להם מתנות עניים. והנה, הגבעונים לא היו זקוקים למתנות אלו משום שהיו עובדים אצל אנשי נוב עיר הכהנים, אך כעת, משהרג שאול המלך את אנשי נוב עיר הכהנים נפגעה פרנסתם, ונמצא שהיו 'מחוסרי פרנסה' בגלל שאול המלך. ו'מחוסרי מתנות עניים' בגלל דוד המלך. ומכיון שרעבו ללחם נענשו בני ישראל ברעב ללחם, מידה כנגד מידה.

המעשה הקובע

אך יש להבין, מדוע כששאל דוד המלך באורים ותומים נאמר לו רק הטעם של שאול המלך ולא נאמר לו שאף הוא עצמו אשם ברעב משום שהיה נותן מתנותיו לכהן אחד. ומבאר ה'זרע שמשון', ששאול המלך הפסיד את הגבעונים באופן וודאי ושבר את מטה לחמם, אך דוד המלך אף־על־פי שלא עשה כדין אין זה חטא משום שהכהנים מוחלים זה לזה, והפגם במעשה דוד המלך היה שהציבור ילמד ממנו בעקיפין גם דברים אחרים ולכן לא נאמר לו שהוא אשם ברעב.

ועתה, מסוגיה זו נלמד עד כמה חשובה מעלת הצדקה ועד כמה הקב"ה מקפיד שלא יהיה אדם רעב, ואפילו גרים כמו הגבעונים תבע הקב"ה כאבם והביא רעב על בני ישראל.

שימו לב
כל הקודם זוכה!!!
הגיעה כמות מוגבלת של הספר
'מעבר לסגולה'
ניתן לפנות להידברות 073-222-1250
ה'מספר החדש' לחיזוק יומי
ותיאום הרצאות - 055-67-25-138

הנהגות מרן

רבנו הרב עובדיה יוסף זצוק"ל

תפלה אחת לכולם?

בזמנו רצו לעשות נוסח "אחיד" בצבא, שיתפללו כולם בנוסח אחיד. ומרן זצ"ל בשו"ת יחוה דעת (ח"ג ס"ו) כתב על זה דברים חריפים. לא רק מרן גם הרב יוסף משאש ועוד, איזה נוסח אחיד זה? זה נוסח של אשכנזים. האשכנזים - יש להם נוסח ספרד, ונוסח אשכנז. זה הנוסח האחיד - דומה לנוסח "ספרד", אבל גם נוסח ה"ספרד" של האשכנזים הוא לא ספרדי אמיתי. הוא דומה מעט מן המעט לספרדי כמו ב"שיר של יום" בנוסח אשכנז לא אומרים "תפילה לדוד", ו"בית יעקב", ואילו בנוסח ספרד אומרים כמו הספרדים. אבל רובו ככולו אשכנזי, הנה רבנו האר"י כותב, שבברכת המינים מתחילים "למינים ולמלשינים אל תהי תקוה", ואילו בנוסח ספרד כתבו: "ולמלשינים אל תהי תקוה". לפי רבנו האר"י אומרים "שמע קולנו ה' אלוקינו אב הרחמן", ואילו בנוסח ספרד הפכו את הנוסח, "אב הרחמן שמע קולנו". לכן הנוסח הספרדי האמיתי הוא הנוסח שלנו על פי האר"י ז"ל (עיין שו"ת יביע אומר חלק ו סימן י).

(הגאון הרב דוד נקי שליט"א מח"ס בהלכה ובאגדה)

יביע אומר

בראשות הגאון רבי יגאל כהן שליט"א

לאשת החיל

איך אנחנו עוזרים ליצר הרע?

כבוד הרה"ג יגאל כהן שליט"א אמר שהמצווה הכי חשובה לילדים שכך הם יכולים לשמח את השם היא: כיבוד הורים. מדוע? מה נוכל ללמוד מכך? מה טמון בזה?

לא רק בשביל לעשות להורים חיים קלים הרב אמר זאת, אלא כי שם טמון הכול מכל. כיבוד הורים זה אומר הבנה שיש מישהו מעליך, ברגע שהילד מבין שיש מישהו מעליו, שמבין טוב יותר, שהוא צריך להקשיב לו גם כשלא נראה לו.. זה מגדל למידות טובות וכך בנקל יוכל להיכנס בחצרות השם יתברך.. לאדם שמכבד את הוריו יותר קל להשיג יראת שמיים מאשר אחד שלא. ילד שלא מכבד את הוריו, גם אם זה 'בשם התורה' - הוא לא יהיה בעל מידות טובות.

נחשוב ביחד איזו מידה טובה זו לכבד את המבוגר, להעניק מזמנך לאחר, להקשיב גם אם לא בא לי – רק כי הוא מבוגר, רק כי הוא צריך עזרה. ואז לימים, כשהקב"ה על ידי תורתו הקדושה מורה לקיים מצוות מסוימות אז גם אם לא בא לי – אני עושה, כי הורגלתי לכך בקטנותי.

תמיד אומרים שגבר שמכבד את אימו יכבד את אשתו, יש בזה מן האמת, הוא הורגל כל ימיו לכבד אישה, למה שלא יכבד את אשתו.. מוטל עלינו לומר לילדנו ולגדל אותם בחשיבה הזו – שכיבוד הורים מוביל למידות טובות, במיוחד למידת הענווה. שהיא הטובה הגדולה ביותר שיש.

ישנם ילדים שקשה להם להקשיב להוריהם, מטבעם הם חושבים שהם מבינים יותר.. שהם חכמים יותר ושההורים מיושנים.. בדרך כלל לילדים כאלו קשה לקבל מרות, גם מהמורה בכיתה וגם לאחר מכן, בעבודה או בישיבה. תמיד הם יחשבו שהם מבינים יותר.. ויתפלפלו..

צריך מגיל קטן להנחיל את העניין של "להוריד ראש", להבין שאנחנו לא מבינים הכול. ולפעמים לעשות רק כי "אמא אמרה", רוב הפעמים אנחנו מסבירים לילדים מדוע אמרנו כך או כך.. מדוע הסכמנו או לא הסכמנו משהו שהם ביקשו.

אך לפעמים שהם שואלים "למה?", צריך פשוט לומר "כי ככה אמא אמרה".. שיבינו שלפעמים עושים גם בלי להבין. כי ככה אמא אמרה. ישנם דברים רבים בחיים שהם יצטרכו לעשות בלי להבין את ההיגיון שמאחורי.

גם בדרך התורה הקדושה לא תמיד מבינים מה השם רוצה ממני כרגע.. אבל צריך לעשות כי השם אמר.. ולבסוף מבינים שכל מה שהוא אומר זה הכי טוב.

מקטנות אנו בונים אצל ילדנו את הדרך שלהם בעבודת השם, איך שהם מסתכלים על ההורים כך יסתכלו על השם יתברך. בעיניי הילדים אבא ואמא זה כמו הקב"ה, הם לא יכולים לתפוס את גדלות הבורא יתברך, ולכן מבחינתם הכי קרוב לכך אלו הוריו. ולכן צריך להראות להם את ההנהגה עם השם, צריך לכבד את ההורים ולהקשיב גם אם לא מבינים.. אבל הכי חשוב זה שהכול יהיה מתוך חיבוק ואהבה. מתוך חום אבהי, כמו של השם יתברך.. כי הוא נותן לנו הכול במתיקות ובאהבה אינסופית.. וכך מוטל עלינו לנהוג עם ילדנו, לחנך מתוך אהבה וקשר בריא. הרב דן טיומקין אמר משפט חזק מאוד – שיצר הרע שרוצה לנתק את הנערים מדרך השם לא יכול בלעדי ההורים, הוא לא יכול לעשות את עבודתו עד הסוף אילולא "העזרה" של ההורים.. ומהי? הדחיה. הוא אומר שילד שמרגיש דחוי עוד בהיותו קטן, או בהיותו נער מבולבל.. זה ה'מכה בפטיש' – זוהי העזרה של ההורה ליצר הרע לנתק את הנערים לגמרי. כי בלי זה אי אפשר לנתק. גם אם נערים מתבלבלים, ברגע שיש להם מה להפסיד בבית, ז"א הרגשה טובה ונעימה, הרגשת שייכות ואהבה, הם לא יעזבו, הם יכבדו את ההורים.. הם יכבדו את הדרך. גם אם יעבור עליהם מה שיעבור.. לכל נשמה יש את המסלול שלה שהיא צריכה לעבור, אבל גם במסלול השני יש דרך. דרך של ניכור, מריבות והתנתקות לגמרי מדרך ההורים, או כבוד והערכה הדדית. בהצלחה רבה.

סיפור לשבת

"מתן זכות קדימה"

מעשה בזוג שהיה להם בן יחיד, אותו אהבו מאוד. יום אחד, ההורים ישבו במרפסת ביתם והשקיפו על בנם שמשחק בגינה הציבורית. לפתע הבחינו באדם גדול ממדים שמרביץ לבנם מכות נמרצות על גבו. ההורים המבוהלים החלו לצעוק לעבר האיש: "כיצד אתה מעיז להכות ילד קטן?! הלו! תיזהר! נקרא למשטרה!! עזוב את בנינו תיכף ומיד!!!" אך האיש המשיך בשלו והמשיך להכות את בנם האהוב ללא רחם. האב ירד בזריזות מביתו ובלי שאלות החל להכות את האיש.

האיש פנה אל האב: "מדוע אינך שואל מה הסיבה שהכיתי את בנך?! בנך נחנק בזמן שאכל לחם לכן ניגשתי אליו ודפקתי על גבו על מנת להוציא את הלחם שנתקע לו בגרונו. הרי הצלתי את בנך מחנק!". אביו של הילד הבין את טעותו וביקש את סליחתו של האיש והודה לו מקרב לב על שהציל את חיי בנו.

המשך בעמ' האחרון

פנינים מהפרשה

"ויקרא"- א' זעירא

"ויקרא אל משה וידבר ה' אליו מאהל מועד לאמר", המתבונן בפרשתנו יראה בספר תורה שהאות א' של ויקרא קטנה.

והטעם, כתב בעל הטורים לפי שקראו הקב"ה למשה בלשון חיבה, "ויקרא" והרי למלאכים נאמר וקרא זה אל זה, ואילו אצל נביאי אומות העולם נגלה להם בלשון מקרה, עראי, טומאה, כמו שנאמר אצל בלעם, ויקר אלהים אל בלעם. לכן משה רבינו שהיה עניו מכל האדם אמר איני ראוי לומר שהקב"ה קרא לי, לכן רצה לכתוב "ויקר" לשון מקרה.

אך מכיון שהקב"ה ציוהו לכתוב ויקרא, כתב את האות א' קטנה, באופן שהמסתכל בס"ת מרחוק אינו רואה את האות א', ונראה לו שכתוב ויקר, וכך משה קיים ציווי ה', ואף התנהג בענוה גדולה.

קרן עור פניו

ולפי זה מובן דברי המדרש ומשה לא ידע כי קרן עור פניו, ומהיכן נטל משה קרני הודו, אלא שהיה משה כותב ספר תורה נשתייר מהדיו, וממנו נעשה לו קרני הוד.

ויש לשאול הרי הקב"ה נתן למשה רבינו קלף ודיו וקולמוס לכתוב ספר תורה ובודאי נתן לו השיעור המדויק הצריך, א"כ כיצד נשתייר מהדיו? הרי בשר ודם שאינו יודע בדיוק, הוא נותן יותר, כדי שלא יחסר, אבל הקב"ה יודע בדיוק כמה צריך ומה צריך לכתיבת ספר תורה, א"כ כיצד נשתייר מהדיו?

אך לפי האמור אתי שפיר כי הקב"ה נתן לו דיו כשיעור כתיבת ס"ת, ושיכתוב ויקרא בא' גדולה, אך משה בענותנותו כתב א' קטנה, נמצא שנשאר קצת מהדיו, ומדיו זה נתן הקב"ה על מצחו של משה, וקרן עור פניו הרי שבמדה שאדם מודד בה מודדים לו, אדם בורח מהכבוד, כמשה רבינו שכתב א' קטנה, זכה שמשם יבוא לו הכבוד הגדול, זכה שקרן עור פניו.

וזהו מה שאמרו רבותינו בגמ' עירובין (יג ע"ב) כל המחזר אחר הגדולה הגדולה בורחת ממנו, וכל הבורח מן הגדולה הגדולה מחזרת אחריו.

כל הרודף אחר הכבוד

ומסופר בישיבתו של מרן החפץ חיים, היה יהודי אחד מבוגר תלמיד חכם שהיה מרבה לבקר בהיכל בית המדרש, היה מדבר עם בחורים בדברי תורה, אומר להם מחדושיו אך משום מה היו מזלזלים בכבודו, והוא שהיה אוהב כבוד הרגיש שאין הם מכבדים אותו בכבוד הראוי לו.

ובעיקר כאב לו שראה כמה פעמים שראש הישיבה החפץ חיים נכנס לבית המדרש היו מכבדים אותו בכבוד גדול קמים בפניו וכו',

בצר לו פנה לחפץ חיים ותינה בפניו את צערו, הרי אני תלמיד חכם ואף מבוגר מהרב, ואילו כשהרב נכנס לבית המדרש כולם עומדים בפניו וחולקים לו כבוד כדבעי, ואילו אני, בחורים לא מכבדים אותי כפי הכבוד שמגיע לי.

ענה לו החפץ חיים במתק לשונו שאמרו חז"ל כל המחזר אחר הגדולה, הגדולה בורחת ממנו, וכל הבורח מן הגדולה, הגדולה מחזרת אחריו, ויש לשאול הרי כל מקום שנאמר "כל" זה בא לרבות. ואם כן מה באו רבותינו לרבות כאן במילה "כל",

אלא הביאור הוא כך, כל המחזר אחר הגדולה, אם מדובר באדם שלא מגיע לו כבוד, והוא מחזר אחריה פשיטא שלא יקבל שהרי לא מגיע לו, אלא מדובר באדם שראוי לגדולה, אך מכיון שהוא רודף אחריה, הגדולה בורחת ממנו, ולכן "כל" הבורח מן הכבוד, הינו שאינו ראוי לגדולה, ובורח מן הגדולה, הגדולה רודפת אחריו.

וסיים החפץ חיים שלא תתמה מה ההבדל ביני לבינך, הא לך ההבדל אתה מצד עצמך ראוי לגדולה שהנך תלמיד חכם גדול ואף מבוגר אך מכיון שאתה רודף אחרי הכבוד, הכבוד בורח ממך, אבל אני איני ראוי לכבוד מצד חכמתי ומעשי, אך מכיוון שאני בורח מהכבוד, הכבוד רודף אחרי למרות רצוני.

וכתב הרמב"ם (פ"ב מהל' דעות ה"ג) ויש דעות שאסור לאדם לנהוג בהן בבנוניות אלא יתרחק עד קצה האחר והוא גובה הלב, שאין הדרך הטובה שיהיה האדם עניו בלבד, אלא שיהיה שפל רוח ותהיה רוחו נמוכה מאוד, לפיכך נאמר במשה "עניו מאוד",

ולא נאמר "עניו" בלבד. ולכן ציוו חכמים "מאוד מאוד הוי שפל רוח", ועוד אמרו כל המגביה לבו – כופר בעיקר שנאמר ורם לבבך ושכחת את ה' אלקיך. עכ"ל. ה' יזכנו לכל מדה טובה.

(הרה"ג ר' יוסף דוד כהן שליט"א מח"ס ידי כהן)

יביע אומר
בראשות הגאון רבי יגאל כהן שליט"א

המשך מאמר הרב יגאל

יוקרתי לא מקנא ברכב יוקרתי של חבירו, מהסיבה שגם לו יש. אדם שיש לו עשרה ילדים אין לו מה לקנא באחר שיש לו עשרה ילדים כיון שהוא מסופק. אדם שמסופק לא מטריד אותו ולא מעניין אותו גנותו של חבירו, וזה היסוד שבפסוק "תחת אשר לא עבדת את ה' אלוקיך בשמחה ובטוב לבב מרוב כל", דהיינו תרגיש שיש לך הכל, כל מה שאתה צריך בשבילך.

וכשהבנתי זאת אזי באמת הרגשתי הקלה בעניין של לשון הרע, אבל צריך תמיד להתחזק בזה. ולכן ברור שזה מה שהקב"ה רוצה מאיתנו. והראו לי שזכיתי לכוון לדברי הגר"ח קנייבסקי שליט"א ששכינה מדברת מגרונו, שאמר: "שזו הבעיה של לשה"ר". לכן כל אחד ואחת מאיתנו יתחזק בלימוד הלכות לשה"ר. **ואפשר לסכם אותם במשפט אחד:** "מה ששנוא עליך אל תעשה לחבריך"! ואידך זיל גמור. כל מה שלא היינו רוצים שידברו עלינו, לא נדבר על אחרים, ויותר מלימוד ההלכות להתחזק במידת הסיפוק וביטול הקנאה וכך יעבור מאיתנו הנגע של לשון הרע.

ודבר אחרון: זה ענין ברכת **'אשר יצר'** בכוונה. שעל כולנו להתחזק בזה. התקשר אלי יהודי מארצות הברית, ואמר לי: "הרב אם אתה אומר לי שזה משיח אני חוזר עכשיו לארץ". אנשים מדברים על משיח, והאמת שאצלי י"ג עיקרים שלי כתוב להאמין שמשיח יגיע בכל רגע, ושהוא לא צריך קורונה בשביל להגיע, ולכן אמרתי ליהודי הזה: "שאין שום הכרח מיוחד בעניין המשיח". וצריך להיזהר בזה כי עלול להיגרם חילול ה', אם הייתי אומר לו שזה משיח, ואחרי חודשיים משיח לא היה בא, היה חילול ה' וכפירה. אמרתי לו שכדאי לחיות בארץ מפני קדושת הארץ וזה לנצח, ולא קשור לעכשיו, ולכן יש להיזהר ולא להפחיד אנשים במשיח וכמו שדברנו בהתחלה, שהעניין של פחד מעונש הוא מגונה, צריך לקרב אנשים מתוך אהבה ונעימות ה' יתברך, ולזכור שהבוטח בה' לא יהונה לו שום נזק, ובפרט אם עושה את חשבון נפש. ולהתחזק באיסור לשה"ר. ויקויים בנו הפסוק "מי האיש החפץ חיים נצור לשונך מרע ושפתיך מדבר מרמה" וכו'. מה יותר מפסוק מפורש זה, ומי שיתחזק מובטח הוא שלא יקרה לו כלום, גם אם לאחרים יקרה.

שבת שלום ומבורך

המשך סיפור לשבת

בספר "מעיין השבוע", כתב שהצדיק רבי ישראל מרוז'ין זצ"ל, היה מצאצאי מלכות בית דוד לכן הנהגותיו היו כמלך. הוא היה ספון בארמונו וחי ברוב פאר והדר. לאחר שנפטר המשיכו בניו את אורחות חייו וגם הם נהגו לחיות כמותו כיאה לבני מלכים, אלא שאז באו אנשים וריננו שאין יפה כוחם של הבנים מכוח אביהם לכן אינם יכולים לחקות את דרך אביהם כי דרך מסורת האבות היא חיים של פשיטות וצניעות.

הולכי רכיל מכרו את מרכולתם עד שסיפרו כי בחצרו של בן האדמו"ר מרוז'ין, בעיר "סדיגורא", נשות החצר רוכבות על סוסים לפריז כדי להתעד־כן באופנה המתחדשת. השמועות הרחיקו לכת והגיעו עד לחצרו של הצדיק רבי יחזקאל שרגא זצ"ל, בכורו של ה"דברי חיים" מצאנז זצ"ל, לכן שלח שלושה חסידים אל העיר סדיגורא כדי לבדוק את העניין.

השליחים הלכו חרש כמרגלים והציצו אל בית המדרש, להפתעתם ראו עשרות נערות גויות עומדות במרכז בית המדרש ומחוללות בריקודים בכרם ישראל! בעבורם זו הייתה הוכחה מספיקה על המצב בסדיגורא. הם מיהרו לחזור אל רבם וסיפרו לו בזעזוע רב את אשר ראו במו עיניהם.

הרב שמע את הדברים בכובד ראש והורה להם שלא לספר בניתיים לאיש את אשר ראו. כעבור שלושה ימים קרא אליהם שוב. הם נכנסו אל החדר וראו שני חסידים אחרים שביקרו שם וסיפרו כי לאחר התפילות הרבות בבית המדרש הרצפה מתלכלכת ומאחר שבסדיגורא מקפידים מאוד על סדר וניקיון קראו לשפחות הגויות כדי שינקו את בית המדרש. לאחר ששטפו את הרצפה הבריקו אותה בעזרת שעווה לכן השפחות חיתלו את רגליהן בסחבות בד ורקעו ברגליהן כדי להבריק את הרצפה. כן! זהו ריקוד ה'שיקצות' שראיתם...

אדרבה, תן בליבנו שנראה כל אחד מעלת חברנו ולא חסרונם ושנדבר כל אחד עם חברו בדרך הישר והרצוי לפניך ואל יעלה בליבנו שום שנאה מאחד על חברו, חלילה. ותחזק אותנו באהבה אליך כאשר גלוי וידוע לפניך שיהא הכל נחת רוח אליך. אמן כן יהי רצון (מתפילת רבי אלימלך מליז'נסק זצ"ל).

(הרה"ג ניצן ראובן שליט"א, הביא בספרו "ספר החיים", מתוך סדרת הספרים "שולחן שבת ערוך". ניתן להשיג בכל חנויות הספרים או בפלא' 054-8494380).

בס"ד
כולנו שותפים
בבניין הקבע
של בית המדרש
"יביע אומר"
חייגו וטלו חלק בזכות העצומה!
03-8000-770
בית המדרש המרכזי
יביע אומר
03-8000770

"חייב אדם לתת קמחא דפסחא לפני הפסח"
קמחא דפסחא
לעניים בני תורה
כל המעוניין לקיים מצוות "קמחא דפסחא" בהידור
אנו מחלקים חבילות נכבדות הכוללות את צרכי החג.
לנזקקים ולמשפחות מועטות יכולת
מחיר כל חבילה = 300 ש"ח
צדקה וחסד
רח' עוזיאל 41 בני ברק
03-8000-770

נר תמיד לע"נ ר' מנשה בן רחל ז"ל ולע"נ שושנה מהין בת זיוה ע"ה